

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat ali dvakrat na teden.

Uredništvo in upravnishstvo:
Ljubljana, Velika Čolnarska ulica štev. 19.
Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.
Naslov za telegrame: »Napreje«, Ljubljana.
Čekovni račun štev. 14.398. (KDZ)

NAPREJ

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik IX., štev. 5.
Četrtna »Naprejeva« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetko-delavske zveze.
Stane letno 72 Din
mesečno 6 Din

Stane mesečno 25 Din, začasno 10 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 15 Din.

Oglašji:

Prostor 1 × 55 mm 60 par, Mali oglasi:
beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se
ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštne proste.

Zidanje delavskih hiš.

(S podporo iz fonda za brezposelne.)

Gosarjev pravilnik o posredovanju dela (»Uradni list« z dne 22. decembra 1927, objavljen tudi v brošuri Delavske zbornice za Slovenijo na straneh 34 do 56) ima poleg mnogih slabih tudi dobre strani. Med temi je zlasti to, da fond za brezposelne ne bo več ležal v Belgradu in služil v eksploatacijo velekapitalu, ampak se bo začel rabiti v namen, za katerega je bil nabran s prisilnimi delavskimi prispevki, in sicer deloma za posredovanje dela in podpiranje brezposelnih, deloma pa za odpravljanje brezposelnosti z organiziranjem produkcije na ta način, da se bodo iz njega dajala cenena posojila za zidanje delavskih stanovanj. Za drugi namen je določena več ko polovica fonda. Dr. Gosar je pri tem tudi upošteval potrebo decentralizacije sredstev, kajti čeprav bo odločeval minister, je vendar v pravilniku (§§ 38 in 40) določeno, da se morajo ta sredstva porazdeljevati v okoliših javnih posredovalnic za delo v istem razmerju, v katerem so bila nabrana.

Z veseljem ugotavljamo, da je kljub politični agitaciji nasprotnih strank vsaj v malem obsegu zmagala misel produkcije. Škoda, da ni zmagala že prej, recimo vsaj takrat, ko je bil Gosar že enkrat minister za socialno politiko. Mnogo boljše bi bilo i glede stanovanjskega vprašanja i glede na brezposelnost. Zagovorniki denarne podpore brezposelnim bodo še nadalje lahko trdili svoje, češ, teh par milijonov je samo kaplja v morje, odločilno zboljšanje da je prineslo le splošno izboljšanje konjunktura. — Prej bi bil Gosarjev pravilnik imel več očitnega vpliva, zdaj se pa lahko primeri, da kljub konjunkturi ne bo dvignil morale nezavednim, ker je brezposelnost tako razširila postranske zasluge, da o osemurniku ne more biti več govora, pri dvanaesturniku pa tudi konjunktura ne zaleže mnogo...

Posojila se bodo dajala 1.) samoupravnim telesom (občinam, okrajem in okrožjem), 2.) delavskim zadrugam. Obrestna mera je maksimirana na 4 odstotke, sme pa biti še nižja. Odločitev o višini obrestne mere je ministrova pravica, ki je pri tem vezan samo z določbo, da naj bo obrestna mera tem nižja, čim več prispevajo za zidanje samoupravna telesa ali delavske zadruge same iz svojih sredstev. Kakor je to načelo pravilno iz stališča samopomoči, vendar je pa nevarno, da bodo boljše situirani delavci dobili cenejše posojilo nego fisti, ki le s težavo kaj prihranijo.

Podobno je tudi z določbo, da obresti celokupno investirane vsote ne smejo presegati 4 odstotke. Hvale vredno je, če je minister poskrbel, da bodo obresti nizke, vendar pa bo ta določba prišla prav izkoriščevalcem, če ne bo posebne pažnje. Recimo, da bi sočasno proslili dve zadruge za posojilo, od katerih bi prva imela lastnih sredstev sto tisoč dinarjev, druga pa le 20 tisoč. Prva bi dobila prednost i glede višine posojila i glede nižine obrestne mere. Prva bi obrestovala deleže po 6 odstotkov, hranilne vloge pa po 8 odstotkov, druga bi pa deležev sploh ne obrestovala, hranilne vloge pa samo po 4 odstotke. Po teh določbah bi bilo mogoče, da bi prva dobila posojilo brezobrestno, druga pa na 4 odstotke. To bi se nam zdelo krivično in najbrž dr. Gosar kaj takega ni nameraval, razen če hoče po vsej sili jemati tam, kjer ni, in dajati tja, kjer je.

Hvale vredna je tudi določba, da se mora posojilo porabiti le za nove zgradbe in da morajo te zgradbe biti sposobne za udobno in zdravo prebivanje.

Prošnje za posojilo se vlagajo pri upravnem odboru pristojne javne posredovalnice za delo in jim je treba priložiti: 1.) načrte in proračune nameravanih zgradb s točnimi obvestili o svetu, lastnih sredstvih za ta namen in porabi zaprosenega posojila; 2.) pismeno obvezo, da se bodo povsem upoštevala določila pravilnika; 3.) Vsa druga obvestila, ki bi jih upravni odbor posredovalnice za delo ali pa ministrstvo zahtevalo zaradi boljše orientacije. Delavske zadruge morajo razen tega še predložiti: 1.) oblastveno potrjen prepis svojih pravil; 2.) Imenik članov načelstva in vsoto vplačanih deležev; 3.) Bilance za tri poslednja leta ali pa poslednjo bilanco, če zadruga še ne obstaja toliko časa, s poročiloma načelstva in nadzorstva, kakor tudi s poročilom o občnem zboru, ki je podelil absolutorij; 4.) Točno stanje dohodkov in izdatkov po zaključku poslednje bilance.

Volitve obratnih zaupnikov.

Obratni zaupniki so ves čas po prevratu pomenili sporno vprašanje med delom in kapitalom na eni strani, ter med levjo in desno na drugi strani. Kapital in desničarji proti, delo in levičarji za obratne zaupnike. Z zakonom o zaščiti delavcev je bila institucija obratnih za-

upnikov, ki je prej obstajala samo pri rudarjih (II. skupina Rudarske zadruge), ustanovljena za vse delavstvo. Toda izrabljena ta ustanova ni mogla biti, ker je demagoški spor med levo in desno še nadalje divjal ter so eni trdili, da je boljše nič nego taka zaščita, drugi pa so to zaščito hvalili, a ne eni ne drugi niso pristopili — razen nekaj malih izjem — k postavitvi obratnih zaupnikov. Ko je levičarska demagogija propadla, ker so življenjske razmere v obratih čim dalje bolj kričale po zaupnikih, in ko bi bil torej čas, da bi si delavstvo svoje zaupnike izvolilo, takrat so desničarji izpremenili svojo taktiko in začeli trditi, da institucija obratnih zaupnikov še ne velja, ker še ni bil izdan pravilnik o volitvah in poslovnik o poslovanju delavskih zaupnikov — brez tega da zakon nima moči. S to svojo demagogijo so šli tako daleč, da so trdili tudi o rudarskih zaupnikih, da niso zaščiteni. Ker so zbegane levičarje pridobili za breznačelno samostrokovno skupnost, so tej žalostni misli zapadli tudi levičarji, da so z desničarji vred kričali o priliki mežiškega slučaja, da zaupniki niso zaščiteni. Ta neplodni boj med levo in desno in poznejše skupno nastopanje levičarjev in desničarjev proti socialnodemokratskim načelom, po katerih bi moralo delavstvo kljub razcepljenosti vztrajati v skupnih organizacijah in se ne dati cepiti ne od leve ne od desne ideologije — to je prišlo kapitalistični vladi zelo prav, da se ji s pravilnikom ni mudilo.

Ko je pa v dolgotrajni mežiški pravdi razsodilo kasijsko sodišče, da zaščita zaupnikov velja, se je začelo vladi takoj muditi, v naglici je zmašila skupaj pravilnik in poslovnik, 9. januarja sta bila oba objavljena v »Uradnem listu« in Inspekcija dela je pisala Delavski zbornici za Slovenijo, naj obvesti delavstvo, da se morajo volitve obratnih zaupnikov izvršiti še v januarju, drugače bi do prihodnjega leta ne imelo zaupnikov, ker se po pravilniku (§ 2) vršijo volitve zaupnikov samo v januarju. Obenem je zahtevala Inspekcija dela, da se morajo volitve izvršiti tudi tam, kjer morebiti že imajo delavske zaupnike, kajti ti da ne morejo biti več priznani.

Ta zahteva je bila sicer odbita in je za prvo leto veljavnosti pravilnika določeno, naj se izvršijo volitve obratnih zaupnikov najpozneje do konca marca, vendar pa ta zahteva kaže, da bi bilo vladi najljubše, če bi zdaj, ko je zaščita zaupnikov sodnijsko izbojevana, delavcem odvzela zaupnike s tem, da jim onemogoči redno izvolitev. Kako v januarju? Še do konca marca je malo časa, če se hoče delavstvo resno in brez prenačlenja poslužiti tega zverženega pravilnika!

Svetujemo, naj delavci takoj in temeljito študirajo pravilnik, naj se sestajajo in razpravljajo o volitvah, naj pišejo po pojasnila, če jim je kaj nejasno. Poskrbijo naj zlasti, da bo več časa za reklamacije, za vlaganje in popravilne kandidatnih list s tem, da podaljšajo roke; ves volilni potek traja po § 14 pri podjetjih do 150 delavcev najmanj 2, v večjih pa 3 tedne; torej je lahko daljši, ne sme pa biti krajši. V pojasnilih, ki jih je brez firme izdala Delavska zbornica, se zdi, kakor da bi moralo v dveh ali treh tednih biti vse gotovo. Gospoda ve, da je naglica največji podpihovalec razburjenja, razburjenje pa da je zmožno ta že itak škandalozni volilni red še poslabšati. V mnogih obratih bodo za zaupnike izvoljeni podjetniški zaupniki, tako povsod tam, kjer se delavstvo premalo shaja. Proč s sovraštvom, proč z apatijo, proč z mislijo na tuje odrešenike! Tu gre za volitve samo v obratih, torej vam ni treba nič ozira na tuje razmere!

Jesenice.

Dne 22. januarja se je vršila druga seja novega občinskega zastopa s pričetkom ob 15. Najprej je župan (SLS) pojasnil potrebo, da se najame posojilo 300.000 Din za vodovod. Obširneje je obrazložil pogoje ljubljanske mestne in enako radovljiške hranilnice. K temu je predlagal župnik, da se vpraša najprej za posojilo hranilnico in posojilnico na Jesenicah, ker bi ga ona dala najcenejše. Sklene se, da če se ne dobi posojilo pri tukajšnji posojilnici, se najame pri radovljiški ali kaki drugi hranilnici, ki ga bo dala pod najcenejšimi pogoji. Kar bi pri graditvi vodovoda primanjkovalo, se bo črpalo iz tlakarinskega fonda.

K drugi točki »Graditev stanovanjskih hiš«, se je prvi prijavil k besedi Bertonec, ki je poročal v imenu kluba Slov. ljudske stranke: Potreba je, da prične občina sama graditi stanovanjske hiše. Naš klub se je že dalje časa bavil s tem vprašanjem in prišel do zaključka in ideje, da se more stanovanjska beda rešiti edino z zidanjem. Zato bi bilo to idejo samo pozdravljati. Znano je vsem, da se je osnoval fond, v katerega se je stekala podpora za brezposelne. Ker pa ta podpora doslej ni bila izrabljena, je takoj naš tovariš dr. Gosar, ko je prevzel

ministrstvo za socialno politiko, odredil, da se ta denar porabi za zidanje stanovanjskih hiš. Ta denar se bo razdelil na razne kraje. Maribor bo dobil 2 milijona Din. Neki del bodo dobile tudi Jesenice. Ker delavci sami ne morejo zidati, bi jim občina s tem omogočila, da pridejo enkrat do svojih hišic. Zato apelira na odbor, da si načelno osvoji predlog, da začne občina z graditvijo stanovanj in predlaga, da se najame 500.000 Din tega posojila in da županu za to najetje pooblastilo. Mnenja je, da bo šel občini na roke tudi okrožni odbor. Vse te akcije naj bi prevzel socialni odsek. K zaključku še predlaga, da občina kupi hišo in svet dr. Pretnarja na Jesenicah, kjer naj bi se zidalo, in prosi, da smatra odbor njegov predlog za nujen.

S. Mulej (DKL): Pozdravljam predlog o gradnji stanovanjskih hiš. Nato pojasni sklep Delavsko-kmetijskega bloka: Občina je predvsem sama dolžna zidati in oddajati le v najem stanovanja. Za graditev občinskih stanovanj naj se v prvi vrsti najame ceneno večje posojilo. V drugi vrsti pa naj občina podpre tudi male reveže in zadruge do gotove meje z garancijami tako, da občina ne bo imela pri tem škode.

Župnik: Kako se bodo gradile hiše, se je razmišljalo na več načinov, da bi se odpomoglo tudi revnejšim. Načrta pa še nimamo, ampak občina lahko dobi kredit, posamezniki ga pa ne morejo. Občina bi bila tukaj le posredovalec in bi ne bila nič oškodovana. Vsa dela naj bi vršil socialni odsek. Danes je treba pa samo sklepa, da lahko najame župan posojilo. Kako se bo zidalo, se še ne vé. Da bi pa občina sajna oddajala stanovanja v najem, to bi za današnji čas ne bilo umestno. Sama ima že dovolj občinskih hiš, tudi če dobimo sodnijo. Če je pa ne dobimo, kaj pa bo občina s hišami? Sicer bi bila taka občinska stanovanja tudi predraga. Drugače jih pa občina ne bi mogla upravljati (postavlja primer, če bi bilo stanovanje po 300 Din).

S. Mulej ponovno naglašja, da je dolžna občina v prvi vrsti sama zidati občinska stanovanja, a župnik mu predlog pobija.

S. Žnidar (JSDS): V imenu Delavsko-kmetijskega bloka pozdravljam idejo, da prične občina sama zidati stanovanja. Veseli me res, da so prišli tudi odborniki SLS do spoznanja, da se stanovanjska beda ne dá drugače rešiti. Na to delo smo mi že večkrat tudi pred leti že opominjali odbor, toda do danes brezuspešno. Kako se bo izvršilo zidanje, je treba, da smo vsi točno poučeni. Treba je izdelati tozadeven pravilnik, odnosno načrt in ga še pred sklepamem pravočasno dati vsem klubom v proučitev.

Zugwitz (SPJ): V imenu Socialistične stranke Jugoslavije pozdravljam idejo, da je prišel odbor do spoznanja, da prične občina z zidanjem.

Ravnik (dem.) se popolnoma strinja s predlogom klerikalnih odbornikov in pozdravlja njih predlog ves klub SDS.

S. Žnidar (JSDS): Občinski odbor mora ustvarjati skupni in ne privatni kapital, kajti občinski odborniki morajo biti čuvarji in ustvaritelji skupne in ne privatne lasti. Če še do danes niso ti odborniki prišli do tega spoznanja, bo prišla na to skupno idejo bodoča generacija, ker vemo in smo prepričani, da je občina dolžna le v tem pravcu usmeriti in posvetiti svoje delo. V ta namen predlagam, da se najame 750.000 Din posojila.

Arnež (SLS — okrožni poslanec) pravi, da 500.000 dinarjev zadostuje za Jesenice. Sledil je soglasen sklep, da občina kupi tozadeveni svet. Nadalje je bilo sklenjeno proti 7 glasovom, da se najame 500.000 Din posojila. SPJ in Delavsko-kmetijski blok so bili mnenja, da se najame 750.000 Din tega posojila in so zato glasovali proti. Pri tretji točki je bilo sklenjeno, da se da dovoljenje proseči stranki za otvoritev drogerije.

Pri četrti točki prečita župan prošnjo zadruge Stan in Dom na Jesenicah za podelitev garancije za nabavo posojila 500.000 Din, ki ga namerava zadruga v svrlo gradnje stanovanj najeti.

Markez (SLS) ima pomisleke, če sme občina sploh dati tako garancijo in kaj o tem sklepati.

Zugwitz (SPJ): Ljubljanska mestna občina je ravno taki zadruzi na Viču dala garancije za 500.000 Din. Zato občina tudi tukaj lahko da garancijo.

S. Žnidar (JSDS): Pozdravljam zadržno zidanje stanovanjskih hiš te zadruge čeprav se v njej tudi privatizira, kar ni socialistično. Danes je pač velika stanovanjska mizerija, ki se ji mora priti v okom. Občina pa lahko dá to garancijo in ne bo s tem nič oškodovana.

Arnež (kler.): Če damo eni zadruzi tako garancijo, bo prišla potem še druga ponjo. (Medklci: tako je prav, da se bo kaj več zidalo.)

Župnik: Take kredite, odnosno garancije bomo sami potrebovali.

Zugwitz: Tudi mi smo glasovali za vaše predloge.

Župnik: Ne smete misliti, če ste vi glasovali za naše predloge, da moramo vračati. To bo zidala občina, tam je pa privatna zadruga in nimamo v njo vpogleda.

Zugwitz: K prošnji so priložena tudi pravila.

Župan potrdi dejstvo in nato se prošnja izroči socialnemu odseku v pretres (kjer imajo klerikalci večino, op. dop.).

Ker so v peti točki prišle na dnevni red razne prošnje kakor sprejem v občinsko zvezo, je odredil župan proti protestu Delavsko-kmetijskega bloka, da se izprazni galerija.

Pri tajni seji je občinski odbor sprejel 7 oseb v občinsko zvezo. Za nezakonskega otroka ubegle matere Marije Ažmanove, ki je služila na Viru pri Domžalah, bo občina še nadalje plačevala za oskrbo 200 Din mesečno. Prošnjo Ljudmile Samsove za protezo njenemu sinu je odbor sklenil predložiti krajevnemu zdravstvenemu odseku, kakor tudi prošnjo Nežke Daksoferjeve za zdravljenje. Prošnjo Janeza Jekovca za izredno podporo, je bila z ozirom na višino njegovega zaslužka odklonjena.

Pri raznoterostih je župan poročal, koliko se je v letu 1927 iztočilo alkoholnih pijač. (Op. ur.: Prav ima dopisnik, če misli te številke objaviti posebe, ker bi se v predolgem dopisu izgubile, zanimale bodo pa tudi čitatelje iz drugih krajev.)

Na predlog s. Žnidarja pri seji dne 15. januarja 1928 glede dolžnosti občine pri pregledovanju živil, posebno mleka in sadja, je odbor sklenil, da gre na občinske stroške občinski uslužbenec Alojzij Tancar v Škofjo Loko, da absolvira mlekarski tečaj in s tem pridobi strokovno sposobnost za preizkušanje mleka. Ker je bil s tem dnevni red izčrpan, je bila ob 17.40 seja zaključena.

Iz tega poročila in dela tega meščanskega občinskega zastopa se jasno vidi, kar bo vsak čitatelj lahko razumel, kako se zastopajo privatni interesi in tudi kako se iz dneva v dan okrnjavajo skupni interesi z omalovaževanjem. Zato je naloga delavcev posvečati več pažnje takim sejam, kjer bodo imeli priliko spoznati, kako potrebna je marksistična organizacija, ki bi mogla vsepovsod braniti in ščititi naše skupne interese in pridobitve ter ustvariti pot k napredku delavnega ljudstva.

Velenje. Da »Delavska Politika« zastopa interese kapitala, naj služi za vzgled njen dopis v št. 5 pod naslovom »Morala pa taka. Iz Velenja nam pišejo.« Pa je neverjetno, da bi bilo od več rudarjev pisano, pač pa je verjetno, da je napisal eden od drugih, po informacijah iz Velenja. Ali je to pavšalno sumničenje, da so se brezposelne podpore v Velenju od strani klerikalcev nepravilno razdeljevale in da Delavska zbornica ni tega preiskala tako, kakor bi bilo potrebno? Kakšno moralo pozna omenjeni dopisnik, ga vprašamo, ali je to moralno, če se pri bratovski skladnici poverja? Ali ni bilo potrebno, da je šel s. Pevec v službo vanjo in ali se ne strinja večina velenjskega delavstva s tem; in ali ni to dokaz, da se danes v skladnici ne poverja več? Ko so še patrioti vodili bratovsko skladnico, je bila odločilna oseba v njej g. računovodja Kobal, vsaka uradnica ali uradnik je moral službo v kratkem zapustiti, tako da ni bilo nikoli nobenega notri, ki bi bil sposoben to službo prevzeti, tako da je bilo treba omenjenega gospoda držati v službi do tega časa, da je ušel. Kakšen red je bil, je že s tem povedano. Ali ne smrdi ta dopis ravno po tem, da bi se še v bratovski skladnici uslužbenci menjali; ali mar že ne čutijo uslužbenci velenjske bratovske skladnice šikane od strani g. računovodja Kocjana, Eno naj bo povedano; sveta dolžnost odbora je, da ima poštene uslužbenke in jih ščiti pred vsakimi šikanami; tako

da bodo stalni in zmožni tudi računovodske posle prevzeti, da ne pridemo več tako daleč, kakor smo že bili, da smo več mesecev čakali, preden smo sposobnega človeka dobili. Kakšno vlogo je s. Pevec igral pri Konsumnem društvu? Pravilno! Ali je v prid Konsumnega društva, delavcu blago vsiljevati na kredit, potem pa mu plačo nesti iz pisarne? Še več, toževalo jih je in jim s tem stroške naredilo, celo takšnim, ki so bili pripravljeni plačati, kolikor bi bili mogli. Zakaj pa danes gre brez tega? **Andrej Martinšek.**

Sv. Lovrenc na Poh. Vendar bodo govorili tudi delavci, to so pokazale nedeljske volitve. Dobila je naša lista 68 glasov, 5 odbornikov, ostanek 8 glasov, gospodarska lista 147 glasov, 12 odbornikov, ostanek 3 glasov. Pridobili smo torej 1 mandat — manjkali so samo 4 glasovi za šestega odbornika. »Združeni«, oziroma klerikalci so kljub vsej gonji proti delavcem zgubili 1 mandat. Nemci — pardon gospodje od združenih so se osebno oglašali pri ubogih ter jih spravljali na volišče. Več vozov je bilo v to svrhu na razpolago... Kričaji prej za obrtno listo so volili združene, isto so storili taki, ki so prej obljubljali glasove Delavski listi, nekateri pa sploh niso šli na volišče. Vsem onim pa, ki se niso ustrašili kapitala in so volili delavce, se zahvaljujemo za zaupanje. Obžalujemo pa one delavce, ki so se dali prevarati ter so volili svoje »mesarje«, ki so sicer obljubljali politiko »dela in pravičnosti«. Poskrbeli bomo mi, da bodo zatirani spoznali pravičnost profiterjev. — **Klub delavskih odbornikov.**

KRIZA V VLADI.

V vladi so zopet agilni. Politično zatišje, o katerem vedno pišejo kapitalistični listi, da zakrijejo vladno živahno delovanje na polju korupcije, se je izpremenilo v bojno polje. Radičevci in samostojni demokrati so se v opoziciji našli na skupni fronti in prav lepo nastopajo za demokracijo. Davidovičeva skupina vladnih demokratov jim je tudi zelo blizu in tudi med radikali je močno krilo nezadovoljno. Klerikalci držijo trdno skupaj z vladajočimi radikali in zdi se, da se bosta katoliški in pravoslavni klerikalizem popolnoma združila. Zlorabljanje verskih institucij v demagoške namene je skupen program, razlika med katoliško in pravoslavno vero ne igra pri tem programu prav nobene vloge. Skupine, ki cerkvenega aparata nimajo v rokah, so zato »napredne« in tako se zdi, kakor da bi se ustvarjala dva bloka: nazadnjaški in napredni. Naprednost pa ni dokazana, le v besedah se kaže. Zelo težko je verjeti vanjo, enako kakor v Pribečevičevo demokratičnost. A agitacija bo vendarle vsaj nekaj naprednosti vzbudila in je torej tudi to grupiranje pozdraviti.

Do krize je pa prišlo zato, ker se vladne stranke bojijo glasovanja o proračunu in o novem davčnem zakonu. Jasnosti ni, ker se debate vsi bojijo, da ne nastanejo iz pristašev nasprotniki. Mnogo poslancev je zato neinformiranih. Če bo torej HSS in SDS v parlamentu nastopila z resno opozicijo, je lahko mogoče, da bodo neinformirani vladni poslanci odprli oči in glasovali proti vladi. Iz strahu pred tem je vlada ponudila Radiću vstop v vlado, da bi ga odtrgala od SDS, a Radić je možato odklonil, ker ne mara vstopiti brez svojih zaveznikov. V Davidovičevi DS je med tem prišlo do glasovanja in je Davidović odločno zmagal in so nato morali demokratski ministri odstopiti. — Za proletariat seveda tudi od te krize ni pričakovati ničesar, dokler bodo odločevali samo posamezni voditelji; tudi ni pričakovati, da bodo vsaj poslanci svobodno nastopali za to, kar so za prav spoznali, ker še vedno velja disciplina več nego razum, dokler voditelji ne marajo javne debate. Zato je upati kaj napredka le od zavednega delavstva, ki se ne boji javnega popravljanja medsebojnih napak. Zato naj bi se delavstvo vseh struj čim dalje bolj shajalo in debatiralo — ne pa živelo v sovraštvu med seboj zaradi preprirov voditeljev.

V Detelovi pravdi proti erariju je bilo sodno ugotovljeno, da uradni zdravnik, ki je bil edini merodajen za upokojitve, ni nikdar izjavil ali napisal, da je Detela ne-

sposoben za službo. Torej je bilo poročilo poštne direkcije, da ga je tudi uradni zdravnik (pri Zdravstvenem odseku) spoznal za nesposobnega, neresničnega; Detela je bil torej upokojen po krivici. Ljubljanski sodnik se je sicer postavil na stališče, da v ravnanju poštne direkcije ni nič krivičnega, in je zato Detelovo tožbo zavrnil. Poštna direkcija da je izpričevalo le napačno razumela. Ne razumemo, kako da bi smeli uradi po svoje razumeti zdravniška izpričevala — potem bi sploh zdravnikov ne bilo več treba. Zadeva se bo še nadaljevala.

Volilni red za člane Delavske zbornice v Ljubljani.

Pasivna volilna pravica.

Čl. 5.

Za člane skupščine Delavske zbornice smejo biti izvoljene samo osebe, ki imajo volilno pravico v smislu člena 4 tega volilnega reda, so državljani Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, so dovršili najmanj 25. leto starosti in stalno bivajo nepretrgoma najmanj leto dni v območju te zbornice.

Glavni volilni odbor.

Čl. 6.

Volitve vodi glavni volilni odbor, katerega tvorijo: Zastopnik ministrstva za socialno politiko, predsednik dotedanje Delavske zbornice ali njegov namestnik, blagajnik dotedanje Delavske zbornice, predstavnik delavske delegacije v OUZD (predsednik ali podpredsednik) ter zastopnik vsakega kluba v skupščini dotedanje zbornice ali njegov namestnik.

Pri ugotavljanju definitivnih volilnih rezultatov sme prisostvovati delu volilnega odbora po en predstavnik vsake kandidatne liste, imenovan na listi ali njegov namestnik. Tajnik Delavske zbornice prisostvuje sejam Glavnega volilnega odbora s posvetovalnim glasom.

Čl. 7.

Ministrstvo za socialno politiko imenuje svojega zastopnika z odlokom o razpisu volitev izmed državnih uradnikov na sedežu zbornice.

Najkasneje peti dan po prejemu odloka o razpisu volitev skliče predsednik Glavnega volilnega odbora glavni volilni odbor k prvi seji in stavi na dnevni red v čl. 11 navedene točke, ki se rešijo na tej ali v naslednjih sejah.

Čl. 8.

Glavni volilni odbor posluje v prostorih Delavske zbornice v Ljubljani.

Čl. 9.

Krajevni volilni poverjeniki.

Glasovanja na posameznih krajevnih voliščih vodijo krajevni volilni poverjeniki.

Krajevne volilne poverjenike imenuje glavni volilni odbor, in sicer iz kroga državnih in samoupravnih uradnikov ter nameščencev OUZD in bratovskih skladnic.

Ako predvidi glavni volilni odbor za volilne poverjenike državne uradnike, mora zaprositi pristojnega velikega župana, da jim izda tozadeven nalog. Ako predvidi za volilne poverjenike samoupravne uradnike, zaprosi njih uradne predstojnike, da jim izdajo tozadeven nalog. Veliki župan in uradni predstojniki samoupravnih edinic imajo izdati tozadeven nalog s pozivom na ta volilni red in na odlok ministra za socialno politiko o razpisu volitev. (Dalje prihodnjič.)

3. februarja — 2400 izvodov.

Najboljši šivalni strojin kolo je ednote

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh opremljenih. Istotam pletilni stroj DUBIED.

Pouk v vozeju brezplačen. 15 letna garancija. Popravila se sprejmejo. Nizke cene, tudi na obroke.

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

ANTON LEČNIK, urar in draguljar
CELJE, Glavni trg.

Ima v zalogi vsakovrstne ure in dragulje, poročne prstane itd.

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.

Naročite in širite „NAPREJ“!

Ako piješ „BUDDHA“ čaj, uživaš že na zemlji raj!

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vilice, noži, škarije, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce

edno le pri trdkli

Josip Petelinc, Ljubljana,
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najnižje cene! Na veliko in malo.

Ali se želite osvoboditi revmatizma in protina?

Trganje, zbadajoče bolečine v udih in členkih, otekline členkov, pohabljenost noge in roke, zbadanje, trganje in zbadanje v raznih delih telesa, da celo slabost oči so čisto posledice bolečin vsled revmatizma in prehlajenja, ki se morajo odstraniti, ker bi sicer bolezen vedno bolj in bolj napredovala.

Jaz Vam nudim

zdravilno pijačo, ki prinaša zdravje, razkrajja sečno kislino, pomaga pri prebavi in čiščenju. Ni to kakšno univerzalno sredstvo ali skrivnostno zdravilo, ampak

zdravilo, ki gaje dala dobra mati narava za dobrobit bolnega človeštva.

Vsakemu brezplačno poskušajo.

Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih skladišč, ki so po vseh državah, popolnoma brezplačno in franko eno stekleničico za poskušnjo obenem z navodilom in poučno razpravo. Tako se boste mogli sami prepričati o tem neškodljivem sredstvu in njegovem delovanju.

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse 5. Abt. 318.

Tvornica dežnikov in solnčnikov
L. MIKUŠ, Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.